

Remiss Boverkets rapport Utvärdering av lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag – Rapport 2023:11

Sammanfattning

Socialdepartementet har gett Ljungby kommun möjlighet att inkomma med synpunkter på Boverkets utvärdering av lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag.

Ljungby kommun instämmer i huvudsak med Boverkets förslag kring ändringar i lagen om bostadsanpassningsbidrag men har lämnat synpunkter på några av lagförslagen.

Remissärendet har beretts i socialförvaltningens ledningsgrupp efter att ha bearbetats av Ljungby kommuns handläggare av bostadsanpassningsbidrag. Därefter har förslaget redovisats och godkänts av socialnämnden.

3 §

Ljungby kommun instämmer med Boverkets förslag och har inget att invända.

4 §

Ljungby kommun instämmer med Boverkets förslag men har följande synpunkter:

Ljungby kommun anser att fastighetsägarens möjlighet att överta bidraget är bra, detta för att förhindra tvister grannar emellan om vem som äger anpassningen i allmänna utrymmen.

För att fastighetsägare ska motiveras till att vilja överta bidraget är det en förutsättning att även 11 § lagtext ändras enligt förslaget så att fastighetsägare kan söka bidrag för reparationer. Ännu ett sätt att motivera ett övertagande av bidrag är att kommunen kan erbjuda hjälp vid exempelvis beställning av åtgärd m.m.

Ljungby kommuns erfarenhet är att vid övertagande av bidrag så utför fastighetsägare oftast bara de åtgärder som de fått bidrag för. Exempelvis väljer ägaren av flerbostadshuset att installera en aluminiumramp till en entré, i stället för att tillgodose tillgängligheten med markarbeten och hårdgöring. Man använder alltså inte bostadsanpassningsbidraget som en delfinansiering för en platsbyggd lösning, så som det framgår att det är tänkt enligt nuvarande proposition 2017:18:80. Om behovet av en åtgärd upphör och den är till nackdel för andra boende, exempelvis vid trapphissar i trapphus, bör man som fastighetsägare därför kunna beviljas återställningsbidrag, detta för att motiveras till ett övertagande av bidrag och inte få merkostnader den dagen åtgärden behöver tas bort. Risker är annars stor att fastighetsägaren inte vill överta bidraget.

Ljungby kommun ser att det skulle vara bra om bostadsanpassningsbidrag även kan beviljas genom att begagnad produkt överlämnas, om fastighetsägaren och kommunen är överens om detta, och inte bara i form av kontantbidrag enligt 16 § första stycket.

5 §

Ljungby kommun instämmer med Boverkets förslag men har följande synpunkter:

Ljungby kommun ser det som en fördel att det åter går att bevilja bidrag för ett lätt flyttbart rullstolsgarage i de fall där samtliga villkor för bidrag är uppfyllda. Det visar sig dock i många ärenden att samtliga villkor oftast inte är uppfyllda, så föreslagen förändring kommer sannolikt inte medföra att så många fler kommer beviljas bidrag för ett lätt flyttbart rullstolsgarage. Om sökanden exempelvis kan planera sin körning behövs inte alltid full batterikapacitet och då kan elrullstolen förvaras där det inte är fukt och frostfritt. Slutsatsen blir att bostaden bedöms som ändamålsenlig utan ett lätt flyttbart rullstolsgarage, så som man resonerade innan Högsta förvaltningsdomstolens dom (HFD 2020 referat 70) kom om lätt flyttbara rullstolsgarage, se exempelvis kammarrättsdom 2016-2322 i Sundsvall.

Ljungby kommun anser att den nya formuleringen i lagförslaget "*att förvaring av hjälpmedel ska beaktas*" inte kommer göra någon skillnad eftersom detta beaktas redan idag - dock inte om det är fukt eller frostfritt i de fall där sökanden kan planera sin körning och full batterikapacitet inte krävs.

Ytterligare en aspekt att beakta vid uppfyllda villkor för bidrag är om behovet av en förvaring är långvarigt/bestäende. Många gånger krävs det en förråds möjlighet redan under prövotiden för elrullstol - som är exempelvis 3 månader i region Kronoberg - innan elrullstolen förskrivs. Sedan görs uppföljning regelbundet av förskrivaren där man tittar på om personen med funktionsnedsättning har fortsatt förmåga att använda elrullstolen och hur mycket den används. Hjälpmedlet kan tas tillbaka efter en kort tid om det inte används enligt förskrivningskriterierna, det är då svårt att göra bedömningen att behovet av en förvaring är långvarigt/bestäende.

Ljungby kommun föreslår att det redan i 5 § lagtext framkommer att "*bidrag lämnas för åtgärder där behoven är långvariga eller bestående*" eftersom detta inte går att utläsa tydligt i propositioner och lagtext.

De nya föreslagna begreppen i lagtexten "*byta, flytta, komplettera eller på annat sätt anpassa de fasta funktionerna*" ser Ljungby kommun som otydliga. Vad innebär exempelvis "på annat sätt anpassa"? Begreppen ger stort utrymme för tolkningar vid handläggning av ärenden och vid prövning i högre instanser. Det finns en risk för att bidrag kan komma att lämnas även för sådant som lagen inte är avsedd för, exempelvis för fler lösa inventarier. Var går gränsen för vad som är löst och fast? En tydlig begreppsförklaring med konkreta exempel är nödvändig för att lagförslaget ska kunna bli tillämpningsbart.

Sammanfattningsvis tror Ljungby kommun att Boverkets förslag till förändring i lagtext inte löser problematiken kring förvaring av elrullstolar. "Tredje part" kommer fortsatt hamna i kläm och inte alltid få sin elrullstol förskrivna. Är målsättningen med det nya lagförslaget att alla som behöver ett förråd för att få sin elrullstol förskrivna ska få bidrag för detta? I så fall behöver det tydligt framgå i

lagförslaget att man alltid kan få ett lätt flyttbart rullstolsgarage när detta krävs, oavsett om övriga villkor för bidrag är uppfyllda eller inte.

6 §

Ljungby kommun instämmer med Boverkets förslag och har inget att invända.

7 §

Ljungby kommun instämmer med Boverkets förslag och har inget att invända.

8 §

Ljungby kommun instämmer med Boverkets förslag men har följande synpunkter:

Boverkets förslag till ändringen: *“ska avse skicket före anpassningen utan beaktande av vilka åtgärder bidrag söks för”* är bra men det behövs en tydlig förklaring med konkreta exempel vad det innebär i praktiken så det finns så lite utrymme som möjligt för tolkningar. Exempelvis bör det tydligt framgå att en ansökan inte kan avslås för att en funktion är omodern och/eller mycket gammal så länge den fungerar och är hel. Detsamma gäller för begreppen *“eftersatt underhåll”* och *“byggnadstekniska brister”*.

9 §

Ljungby kommun instämmer med Boverkets förslag men har följande synpunkter:

När det gäller lagförslagsdelen: *“bestämmelserna tillämpas inte om den nya bostaden är beviljad eller anvisad av en myndighet”* så är förslaget bra men det är viktigt med ett gott samarbete myndigheter emellan. Att välja en lämplig bostad utifrån funktionsnedsättningen är av stor vikt så långt det är möjligt. Valet av fel bostad kan medföra stora samhällskostnader.

Vidare föreslår Ljungby kommun ett förtydligande i Boverkets förslag om att ersätta begreppet *“planlösning”* mot *“hur utrymmena är fördelade och belägna”*. Ljungby kommun föreslår att man i stället skriver: *“planlösning, det vill säga hur utrymmena är fördelade och belägna.”*

§ 10

Ljungby kommun instämmer med Boverkets förslag och har inget att invända.

§ 11

Ljungby kommun instämmer med Boverkets förslag och har inget att invända.

§ 12

Ljungby kommun instämmer med Boverkets förslag och har inget att invända.

§ 13

Ljungby kommun föreslår en ändring i §13 sista stycket utifrån de synpunkter som framförts i § 4 tredje stycket:

Återställningsbidrag lämnas under förutsättning att

1. återställningen avser en åtgärd som har utförts med stöd av bostadsanpassningsbidrag enligt denna lag eller motsvarande äldre bestämmelser, och
2. anpassningsåtgärden på grund av ändrade förhållanden inte längre utnyttjas för sitt ändamål och åtgärden är till nackdel för andra boende.

Återställningsbidrag **kan lämnas** om anpassningsåtgärderna har utförts med stöd av bostadsanpassningsbidrag som en ägare av ett flerbostadshus har övertagit rätten till enligt 4 §.

§ 14

Ljungby kommun instämmer med Boverkets förslag och har inget att invända.

§ 18

Ljungby kommun instämmer med Boverkets förslag och har inget att invända.

Övriga överväganden

Ljungby kommun instämmer i Boverkets övriga överväganden. Det behövs omfattande utbildningsinsatser från Boverket till handläggare av bostadsanpassningsbidrag i samband med en eventuell lagändring. Detta är viktigt för att kommunerna ska bedöma och hantera ärenden på ett likartat sätt, exempelvis i frågan om serviceskyldighet och utredningsansvar. Detta skulle kunna ske både genom webbutbildningar liknande dem som finns för nya bygglovshandläggare och inspektörer i PBL-Akademien men också mer riktade insatser genom andra typer av utbildningar för både nya och mer erfarna handläggare.

Det råder också otydlighet i hur man använder sig av kommunalt åtagande, vilket leder till att många kommuner inte använder sig av denna bidragsform. Även här krävs mer information, utbildning och dialog om hur bidragsformen används på ett bra sätt i praktiken.